

Raport z badania zgodności materiałów informacyjnych ze standardem WCAG 2.0

Bartosz Stępień

Spis treści

Informacje ogólne _____	1
Wyniki testów _____	2
TORUŃ _____	2
SŁUPSK _____	3
OŻARÓW MAZOWIECKI _____	4
KROSNO ODRZAŃSKIE _____	4
BRWINÓW _____	6
ZĄBKI _____	7
MIŃSK MAZOWIECKI _____	7
Podsumowanie _____	8

Informacje ogólne

Badaniu poddano materiały informacyjne umieszczone na platformie wDialogu przez gminy realizujące konsultacje społeczne przy pomocy w/w aplikacji. Przeprowadzono testy przy pomocy narzędzi automatycznych Wave evaluation tool, PDF accessibility checker 2.0 oraz testy użytkownika z wykorzystaniem oprogramowania czytającego NVDA. W czasie badania korzystano z przeglądarek Mozilla Firefox i Google Chrome (wersje aktualne).

Badanie przeprowadzono w okresie pomiędzy 4 lipca 2017 i 30 września 2017.

Lista adresów:

- <https://torun.wdialogu.uw.edu.pl/>
- <https://slupsk.wdialogu.uw.edu.pl/>
- <https://zabki.wdialogu.uw.edu.pl/>
- <https://ozarow-mazowiecki.wdialogu.uw.edu.pl/>
- <https://brwinow.wdialogu.uw.edu.pl/>
- <http://wdialogu.krosnoodrzanskie.pl>
- <https://minsk-mazowiecki.wdialogu.uw.edu.pl/>

W niniejszym dokumencie zawarte są informacje na temat elementów materiałów informacyjnych, które nie spełniają (w zadowalającym stopniu lub całkowicie) wymogów wynikających ze standardów WCAG 2.0, wraz z rekomendacjami zmian.

Wyniki testów

TORUŃ

Badanie materiałów informacyjnych

Zakładka *Ograniczenia* – tekst wyjustowany (wyrównany obustronnie), zaleca się wyrównanie tekstu do lewej.

Zakładka *Proponowane rozwiązania* – niepoprawna struktura nagłówków (brak nagłówka H3), kolejne punkty/nazwy obszarów powinny być nagłówkami trzeciego stopnia tj. H3. Tabela plusy/minusy nie jest wypełniona.

Zakładka *Źródła informacji* – lista linków to de facto wiele list jednoelementowych. Jest to rozwiązanie niepotrzebne i zaburzające zrozumienie treści. Wszystkie elementy listy należy ująć w pojedynczy znacznik <ul>.

Zakładka *Załączniki* – brak informacji o formacie pliku do pobrania (należy to wpisać wraz z nazwą załącznika np. Raport z konsultacji społecznych "Zielony Toruń - Reaktywacja" (pdf).

Załączniki:

Raport z konsultacji społecznych "Zielony Toruń - Reaktywacja" – dokument niedostępny, brak nawigowalnego spisu treści, brak nagłówków, brak opisów alternatywnych zdjęć, brak wiersza nagłówkowego tabeli.

Raport z konsultacji społecznych "Zielony Toruń" – brak nagłówków w dokumencie (poza jednym nagłówkiem h2 - spis treści), brak alternatywnych opisów zdjęć.

Aktywizacja społeczno-gospodarcza terenów leżących nad zbiornikami i ciekami wodnymi w Bydgosko-Toruńskim Obszarze Funkcjonalnym (BTOF) – brak tekstów alternatywnych dla grafik (zdjęć, wykresów itd.), niepotrzebna prezentacja danych w postaci tabel jedno i dwukolumnowych w części V. Analiza ekonomiczna w zakresie najlepszych wariantów zagospodarowania terenów ze wskazaniem wariantu optymalnego, brak wierszy nagłówkowych w tabelach.

Funkcja „drukuj” – wygenerowany przez aplikację plik pdf zawierający materiały informacyjne nie posiada nagłówków, oraz tekstów alternatywnych dla zdjęć (są to braki dziedziczone z materiałów informacyjnych).

Badanie raportu z konsultacji

W dokumencie brak struktury nagłówków (jedyne nagłówki umieszczone w dokumencie są wykorzystane w nieprawidłowy sposób – jako nagłówki sformatowano listy numerowane na stronie 3 i 4), brak numeracji stron, brak spisu treści, trudny język dokumentu. Dokument możliwy do odczytania przez technologie asystujące ale stwarzający utrudnienia.

SŁUPSK

Badanie materiałów informacyjnych

Zakładka *Podstawowe fakty* – brak nagłówków w tekście.

Zakładka *Proponowane rozwiązania* – zdublowane treści.

Załączniki:

Załącznik do uchwały to grafika – mapa prezentująca podział stref miasta (grafiki nie są dostępne dla czytelników ekranowych dlatego np. w sekcji *Podstawowe fakty* powinien znaleźć się dokładny opis podziału stref).

Prezentacja - uchwała reklamowa - niewłaściwa struktura nagłówków, wiele treści graficznych nie zawierających tekstów alternatywnych, brak możliwości zrozumienia dokumentu na podstawie struktury treści.

Wyjaśnienie pojęć z uchwały – brak uwag.

Funkcja „drukuj” – wygenerowany przez aplikację plik pdf zawierający materiały informacyjne nie zawiera nagłówków oraz polskich znaków (poza ó).

Badanie raportu z konsultacji

Dokument *RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SŁUPSKU W SPRAWIE ZASAD I WARUNKÓW SYTUOWANIA OBIEKTÓW MAŁEJ ARCHITEKTURY, TABLIC REKLAMOWYCH I URZĄDZEŃ REKLAMOWYCH ORAZ OGRODZEŃ.*

W dokumencie niewłaściwa struktura nagłówków, brak tekstów alternatywnych dla grafik, grafiki mało czytelne, brak spisu treści, brak określonego wiersza nagłówka w tabeli, trudny język dokumentu. Dokument możliwy do odczytania poprzez technologie asystujące niemniej trudny do **zrozumienia i nawigowania.**

Dokument *RAPORT - PROJEKT UCHWAŁY RADY MIEJSKIEJ W SŁUPSKU W SPRAWIE ZASAD I WARUNKÓW SYTUOWANIA OBIEKTÓW MAŁEJ ARCHITEKTURY, TABLIC REKLAMOWYCH I URZĄDZEŃ REKLAMOWYCH ORAZ OGRODZEŃ*

Brak tekstu alternatywnego dla grafiki (logotyp Słupsk). Poza tym dokument zgodny ze standardem WCAG 2.0 (w pełni dostępny).

OŻARÓW MAZOWIECKI

Badanie materiałów informacyjnych

Zakładka *Podstawowe fakty* – niewłaściwie wykorzystane nagłówki (każdy punkt tekstu to nagłówek H1 a w celu zachowania hierarchii nagłówków nagłówkiem najwyższego stopnia w tekście w tej części powinien być nagłówek H3), grafika *drzewo problemów* nie ma tekstu/opisu alternatywnego.

Zakładka *Ograniczenia* - niewłaściwie wykorzystane nagłówki (tekst *Przy tworzeniu strategii rozwoju kultury, trzeba wziąć pod uwagę...*), powinien być nagłówkiem H3, kolejne punkty tekstu nie powinny być nagłówkami.

Zakładka *Proponowane rozwiązania* – brak treści w tabeli (plusy i minusy).

Funkcja „drukuj” – wygenerowany przez aplikację plik pdf zawierający materiały informacyjne nie posiada nagłówków oraz polskich znaków (poza ó).

Badanie raportu z konsultacji

W dokumencie brak struktury nagłówków. Choć jest to niezgodne ze standardem WCAG 2.0 to z uwagi na bardzo małą objętość dokumentu nie jest to istotne utrudnienie w zakresie dostępności dokumentu.

KROSNO ODRZAŃSKIE

Badanie materiałów informacyjnych

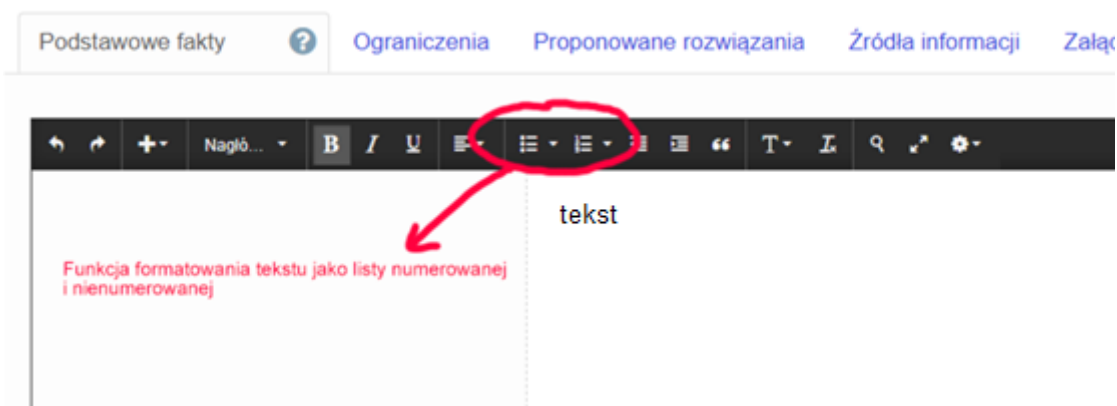
Zakładka *Podstawowe fakty* – niewłaściwa struktura nagłówków, w tekście zawierającym opis podstawowych faktów zastosowano nagłówki pierwszego stopnia (h1) jako kolejne punkty tekstu tj. 1. Nazwa i adres lub lokalizację planowanego kąpieliska, 2. Powierzchnia kąpieliska, 3. Długość linii brzegowej kąpieliska itd. (punkt 4 tekstu nie został oznaczony jako nagłówek). Aby zachować konsekwencję w strukturze nagłówków nagłówkiem najwyższego stopnia w tekście umieszczonym w zakładce *Podstawowe fakty* powinien być nagłówek trzeciego stopnia (h3). Poprawna struktura nagłówków dla badanego tekstu może wyglądać następująco:

- **nagłówek stopnia trzeciego (h3):**
Poniżej przedstawiamy najważniejsze informacje dotyczące kąpieliska na plaży miejskiej w Łochowicach, które dotyczą zarówno powierzchni i użytkowania plaży miejskiej, jak i obiektów sportowo-rekreacyjnych, które się na niej znajdują.
- **nagłówek stopnia czwartego (h4):**
1. Nazwa i adres lub lokalizację planowanego kąpieliska.
- **akapit (tekst nie oznaczony jako nagłówek):**
Kąpielisko nad jeziorem Glibiel w miejscowości Łochowice znajduje się ok. 3 km na północny wschód od Krosna Odrzańskiego. Zgodnie z decyzją Burmistrza Krosna Odrzańskiego z dnia 2 kwietnia 2007 r. (GN II.7230-14/07) część działki nr 486 w obrębie Łochowic – plaża i jezioro Glibiel wraz z elementami infrastruktury zostały przekazane w administrowanie Ośrodkowi Sportu i Rekreacji w Krośnie Odrzańskim.
- **nagłówek stopnia czwartego (h4):**
2. Powierzchnia kąpieliska

- **akapit (tekst nie oznaczony jako nagłówek):**
  - Powierzchnia jeziora wynosi 25,7228 ha.
  - Powierzchnia plaży i terenu wokół plaży 0,5549 ha.
- **nagłówek stopnia czwartego (h4):**
3. Długość linii brzegowej kąpieliska
- **akapit (tekst nie oznaczony jako nagłówek):**
Długość linii brzegowej wynosi 25 metrów.

W badanym tekście (tekst jest krótki i łatwy do zrozumienia) można również skorzystać z formatowania nie wykorzystującego nagłówków. W takim przypadku tekst należy sformatować jako listę, w której elementami listy są kolejne punkty tekstu. Edytor tekstu w aplikacji wDialogu umożliwia formatowanie elementów tekstu jako list numerowanych i nienumerowanych.

Rysunek 1. Zrzut ekranu prezentujący funkcję formatowania tekstu jako list numerowanych i nienumerowanych

Zakładka *Ograniczenia* – niewłaściwe użycie nagłówka pierwszego stopnia (h1) – dla zachowania spójności i konsekwencji struktury nagłówków na stronie nagłówkiem najwyższego stopnia w tej części powinien być nagłówek stopnia 3 (h3).

Przykład poprawnego formatowania:

nagłówek stopnia 3:

Ograniczeniem w realizacji proponowanego przedsięwzięcia mogą być:

lista nienumerowana:

- środki finansowe będące w dyspozycji budżetu Gminy Krosno Odrzańskie, ponieważ koszt zaproponowanej infrastruktury wyniesie około 230 000,00 zł,
- brak planu zagospodarowania przestrzennego terenu kąpieliska,
- brak własności gruntu całego terenu kąpieliska,
- zapisy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 469, poz. 1590, poz. 1642 i poz. 2295 oraz z 2016 r. poz. 352, poz. 1250, poz. 1948 i poz. 2260),
- zapisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 290, poz. 961, poz. 1165, poz. 1250 i poz. 2255).

Zakładka *Źródła informacji* - niewłaściwe użycie nagłówków pierwszego stopnia (h1) – tekst zamieszczony w zakładce jest krótki, wykorzystanie nagłówków do jego formatowania jest niecelowe.

Przykład poprawnego rozwiązania:

akapit (tekst nie oznaczony jako nagłówek):

Link do strony internetowej OSiR dotyczącej kąpieliska.

<http://www.osirkrosno.pl/obiekty/kapielisko.html>

Podstawa prawna dotycząca kąpieliska:

lista numerowana kolejnymi literami alfabetu:

- a) ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353, Dz. U. z 2015 r. poz. 1936 oraz z 2016 r. poz. 831, poz. 961, poz. 1250, poz. 1579 i poz. 2003),
- b) ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 469, poz. 1590, poz. 1642 i poz. 2295 oraz z 2016 r. poz. 352, poz. 1250, poz. 1948 i poz. 2260),
- c) ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 290, poz. 961, poz. 1165, poz. 1250 i poz. 2255),
- d) uchwała nr XXXIII/276/17 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie wykazu kąpielisk zorganizowanych na terenie Gminy Krosno Odrzańskie na rok 2017.

Zakładka *Załączniki* – brak oznaczenia formatu plików w załącznikach. Informację o formacie należy dodać po nazwie pliku np. *Mapa poglądowa kąpieliska. (jpg)*, *Uchwała nr XXXIII/276/17 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie wykazu kąpielisk zorganizowanych na terenie Gminy Krosno Odrzańskie na rok 2017 (pdf)*.

Funkcja „drukuj” – wygenerowany przez aplikację plik pdf zawierający materiały informacyjne nie posiada części polskich znaków oraz struktury nagłówków.

Badanie raportu z konsultacji

W dokumencie brak struktury nagłówków (poza nagłówkiem pierwszego stopnia), brak spisu treści, trudny język tekstu, czcionka trudna do czytania. Dokument możliwy do odczytania przez technologie asystujące, niemniej z uwagi na w/w błędy trudny do zrozumienia i nawigowania.

BRWINÓW

Badanie materiałów informacyjnych

Zakładka *Podstawowe fakty* - opis inwestycji jest szczegółowy i dokładny. Dzięki temu zamieszczone jako załączniki grafiki nie wymagają umieszczenia tekstów alternatywnych. Brak nagłówków w tekście.

Zakładka *Załączniki* - brak informacji o formacie załącznika (należy ją umieścić przy nazwie plik do pobrania).

Funkcja „drukuj” – wygenerowany przez aplikację plik pdf zawierający materiały informacyjne nie posiada części polskich znaków oraz struktury nagłówków.

Brak innych uwag.

Badanie raportu z konsultacji

W dokumencie niewłaściwa struktura nagłówków (występują wyłącznie nagłówki H1), brak tekstów alternatywnych dla grafik. Trudny język tekstu. Dokument możliwy do odczytania przez technologie asystujące, niemniej z uwagi na w/w błędy występują w nim pewne utrudnienia w dostępności.

ZĄBKI

Badanie materiałów informacyjnych

Załączniki:

Uchwała Rady Miasta Ząbki (plik .doc) nie posiada struktury nagłówków.

Brak innych uwag.

Badanie raportu z konsultacji

W dokumencie niewłaściwa struktura nagłówków (występują wyłącznie nagłówki H1). Trudny język tekstu. Dokument możliwy do odczytania przez technologie asystujące niemniej z uwagi na w/w błędy występują w nim pewne utrudnienia w dostępności.

MIŃSK MAZOWIECKI

Badanie materiałów informacyjnych

Zakładka *Podstawowe fakty* - brak struktury nagłówków w tekście opisującym główny temat konsultacji. Dodanie nagłówków ułatwi czytanie tekstu. Struktura może wyglądać następująco:

1. Informacje ogólne (nagłówek h3)

Konsultacje NIE dotyczą tzw. „megaWarszawy”.

Konsultacje dotyczą Metropolii Warszawskiej z zachowaniem niezależności i autonomii gmin.

Gminy-członkowie Stowarzyszenia Metropolia Warszawa postulują, aby metropolia warszawska bazowała na granicach podziału NUTS-2. W skład metropolii wchodziłby cały powiat miński.

...

2. Informacje dodatkowe (h3)

KOMUNIKACJA

Ruch samochodowy generują przede wszystkim mieszkańcy subregionu, którzy z Mińska Mazowieckiego i ościennych gmin dojeżdżają do Warszawy do pracy. Wpływa to na płynność ruchu pomiędzy gminami a Warszawą. Budowa nowych dróg przesunęłaby jedynie korki i natłok samochodów w inne miejsca. Sprawna i ujednolicona komunikacja publiczna mogłaby ten problem rozwiązać. Wspólny bilet ułatwiłby formalności przy korzystaniu ze środków komunikacji miejskiej i podmiejskiej, co zachęciłoby mieszkańców, aby przesiąść się z samochodów do pociągów lub autobusów.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Wspólne planowanie przestrzenne daje możliwość kompleksowego zarządzania przestrzenią w metropolii.

PROMOCJA

W dziedzinach kultury

...

3. Podsumowanie (h3)

Jeżeli powiat miński nie zostanie włączony do metropolii warszawskiej:

- powiat wypada poza nawias wszystkich interesów metropolitalnych;

....

Zakładka *Ograniczenia* – brak uwag.

Zakładka *Proponowane rozwiązania* – brak uwag.

Zakładka *Źródła informacji* – brak uwag.

Zakładka *Załączniki* – brak informacji o typie pliku do pobrania (informację należy umieścić w treści np. *Zadania metropolitalne i instytucjonalne sposoby ich realizacji (doc)*).

Załącznik *Zadania metropolitalne i instytucjonalne sposoby ich realizacji* – dokument nie posiada struktury nagłówków. Napisany jest bardzo trudnym językiem. Dokument nie spełnia wymagań standardu WCAG 2.0

Załącznik *Dlaczego potrzebna jest metropolia warszawska?* – brak struktury nagłówków, brak tekstów alternatywnych dla grafik, trudny język dokumentu. Dokument nie spełnia wymagań standardu WCAG 2.0

Funkcja „drukuj” – wygenerowany przez aplikację plik pdf zawierający materiały informacyjne nie posiada części polskich znaków oraz struktury nagłówków.

Podsumowanie

Głównym problemem zdiagnozowanym w czasie testów jest brak odpowiedniej struktury nagłówków w tekstach oraz brak treści alternatywnych dla grafik.

Edytor tekstu dostępny w aplikacji umożliwia nadawanie tworzonemu tekstowi struktury nagłówków oraz dodawanie tekstów alternatywnych do grafik. Brak obu tych elementów może wskazywać na brak umiejętności właściwej obsługi aplikacji, a co za tym idzie na potrzebę objęcia dodatkowym wsparciem przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za przygotowanie materiałów informacyjnych do konsultacji.

Mała liczba uwag dotyczących materiałów Krosna, Brwinowa i Ząbek może wynikać z niewielkiej ilości materiałów informacyjnych przygotowanych przez te gminy.

Istotnym problemem jest brak polskich znaków oraz struktury nagłówków w plikach pdf generowanych przez aplikację (funkcja *drukuj*). Brak polskich znaków uniemożliwia poprawne zrozumienie treści. W części gmin funkcja generowania pliku pdf z materiałami informacyjnymi nie działa poprawnie. Może to wskazywać na błąd popełniony w czasie instalacji aplikacji na serwerze w tych gminach-aplikacjach, które wygenerowały niepoprawny plik pdf.